

Stiftelsen Bar Hebreus
marawgeh@gmail.com

2024-05-21

1 (17)

Dnr-SI 2023:8843

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Edessaskolan i Botkyrka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Edessaskolan i Botkyrka kommun avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Edessaskolan i Botkyrka kommun i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för och leder ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar lärarnas bedömning och betygssättning utifrån ett likvärdighetsperspektiv samt genomför åtgärder för att öka likvärdigheten.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2025-08-04** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023: 8843) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Edessaskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten systematiskt

Granskningen visar att rektorn tillsammans med ansvariga lärare och elevhälsan följer upp och genomför analyser av kunskaps- och värdegrundresultat. Analysen utgår ifrån uppföljningen av resultaten och det främsta verktyget i arbetet är skolans digitala plattform där resultat löpande dokumenteras. Rektorn uppger i intervju att exempelvis statistik av trygghets- och kunskapsresultat, klassrumsbesök, medarbetarsamtal och elevråd är viktiga utgångspunkter för uppföljning och analys av utbildningen. Av inkommen dokumentation från huvudmannen och i intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn och biträdande rektorn gör lektionsbesök för att följa upp undervisningens genomförande. Vidare framkommer i samtliga intervjuer att rektorn har en god nulägesbild av skolan. Rektorn uppger i intervju att det gemensamma analysarbetet börjar med lärarnas utvärdering av bland annat värdegrundsarbetet på vårterminen.

Av granskningen framgår vidare att rektorn beslutar om insatser och fördelar resurser för att möjliggöra utvecklingsarbete och för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn har exempelvis en tydlig strategi kring lärarnas behörighet och kompetenser och har fattat beslut om en omorganisation där klasslärare blivit ämneslärare. Syftet med detta är att höja kvalitén i ämnesundervisningen och på så sätt ge eleverna

goda förutsättningar för lärande. Det finns ett pågående arbete med eleverna om exempelvis läsårsmålen uthållighet och samtalsteknik då rektorn sett att arbetet behöver fortsätta. Av inkommen dokumentation framgår att externa vikarier skapade otrygghet och ovisshet i elevgruppen, därför använder skolan nu interna vikarier. Ytterligare exempel är att rektorn har beslutat om en lärare och en resursperson i klassrummen för att på så sätt kunna möta elevernas olika behov av stöd. Ett annat exempel är där rektorn utifrån resultaten i ämnet matematik sett att eleverna har svårt med problemlösning och lärarna har fått i uppdrag att använda de resultaten för att vidareutveckla sin undervisning i ämnet matematik. Rektorn har också fattat beslut om att lärare från lågstadiet följer med eleverna upp till mellanstadiet. Av intervju med lärare framkommer att beslutet om att lärare från lågstadiet följer med upp till mellanstadiet togs för att det fanns ett behov av en förändring. Årskurs 4 behövde lugn och struktur för ett ökat lärande. Beslutet föregicks av samtal med lärare och elevhälsa och den analys rektorn gjort. Även syftet med och ramar för de olika personalmötena har tydliggjorts.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar möjligheter för lärarna att samverka med varandra kring pedagogiska frågor såsom planering och genomförande av undervisning. På skolan finns en välkänd mötesstruktur där alla lärare träffas regelbundet på bland annat arbetslagsmöten samt möten i olika konstellationer med elevhälsan. Rektorn gör lektionsbesök och för samtal med lärare för att säkerställa att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen.

Av granskningen framgår vidare att rektorn har tydliggjort rutiner, förhållnings- och arbetssätt på skolan och att dessa är välkända för all personal som också skriver under skolans förväntansdokument varje år. Elevhälsan uppger i intervju att skolan är liten och sker en förändring går det fort och all personal får nödvändig information. Vidare framkommer att rektorn är synlig i verksamheten och en tydlig bärare av skolans förhållningssätt gentemot både elever och personal.

Av granskningen framkommer att rektorn leder introduktionen av nyanställd lärare genom att de exempelvis får ta del av olika dokument såsom likabehandlingsplanen och att lärarna får lära känna eleverna genom att visas runt i skolan av rektorn. Ibland går nyanställda lärare parallellt med en erfaren kollega de första dagarna för att komma in i arbetet och underlätta övergången för eleverna.

Rektorn saknar ett systematiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det på skolan saknas ett medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Även om rektorn i sin uppföljning jämför kunskapsresultat mellan flickor och pojkar så ligger rektorns fokus mer på individnivå och att alla elever ska lyckas nå målen med utbildningen. De insatser som görs är för en generellt ökad måluppfyllelse men det saknas strategier och insatser som syftar till att jämna ut skillnader i resultat mellan flickor och pojkar och det finns heller inga främjande insatser som syftar till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas utan att begränsas av föreställningar kring kön. Av Skolinspektionens enkät 2023 framgår att pojkar överlag är mindre nöjda med skolan än flickor, samtidigt skattar lärarna i Skolinspektionens enkät sitt jämställdhetsarbete mycket högt. Rektorn saknar idag en bild av hur lärare integrerar jämställdhetsarbetet i undervisningen. Av intervju med elever framgår att elever inte tycker att det är någon större skillnad mellan att vara flicka eller pojke på skolan mer än att flickorna kanske tar större plats i klassrummen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för och leder ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett systematiskt och medvetet jämställdhetsarbete. Skolan har ett ansvar att motverka stereotypa uppfattningar av vad som anses vara kvinnligt och manligt och som begränsar elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp och analysera i vilken utsträckning jämställdhetsarbetet genomsyrar utbildningen för att därigenom kunna säkerställa och utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan så att eleverna genom utbildningen utvecklar en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som kan anses som manligt och kvinnligt kan påverka deras möjligheter. För att elever ska kunna skapa sig en förståelse behöver eleverna utveckla sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och könsnormer samt hur dessa kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Det behöver finnas en medvetenhet och kunskap om jämställdhet bland både personal och elever. Utifrån vad uppföljningen och analysen visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till en ökad medvetenhet. Personalen kan exempelvis behöva fortbildning kring hur man kan arbeta med jämställdhet i undervisningens alla ämnen samt få möjlighet till att reflektera kring sin egen syn på könsroller och

jämställdhet. Genom att rektorn tar fram specifika insatser för jämställdhetsarbetet kan rektorn också följa upp och se effekten av skolans jämställdhetsarbete. Följande länk kan vara ett stöd i ett sådant arbete [Viktigt med tidiga insatser för att bryta könsbundna val \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-och-for-oss/om-och-for-oss/om-och-for-oss/)

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Undervisningen är varierad och strukturerad med ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna bedriver en varierad undervisning med olika typer av uppgifter, arbetssätt och aktiviteter som syftar till att stimulera elevernas lärande. I intervju med lärarna framgår att de använder sig av olika arbetssätt och arbetsformer som bidrar till variation, exempelvis att eleverna får variera mellan teoretiska och praktiska inslag samt enskilt arbete eller arbete i olika grupper. Vidare visar granskningen att lärarna ger eleverna ett aktivt lärostöd i skolarbetet. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna rör sig i klassrummet och använder olika strategier så att eleverna får ett anpassat stöd. Exempelvis genom att förklara uppgifterna för eleven på olika sätt, ställa följdfrågor som leder elevens tanke vidare eller genom att komma fram till eleven med täta korta återkopplingar i ett jämnt flöde under hela momentet.

Granskningen visar vidare att lärare styr och leder undervisningen med ett tydligt kunskapsfokus och att det finns en gemensam och tydlig lektionsstruktur som är välkänd för eleverna. Lärarna har deltagit i Skolverkets digitala utbildning som exempelvis tar upp hur man på ett intresseväckande sätt startar en lektion och hur man avslutar en lektion på ett sammanfattande sätt. Av Skolinspektionen observerade lektioner framgår att det finns en tydlig start där läraren presenterar vad som ska hända under lektionen och bjuder in eleverna att tillsammans sammanfatta vad de hitintills lärt sig följt av ett logiskt flöde av genomgångar och uppgifter. Lektionerna har ibland även ett framtidsyttande avslut. I intervju med lärare framkommer att syftet med arbetsmomentet är uttalat på lektionen. Målen för lektionen presenteras på olika

sätt av läraren både på tavlan och muntligt. I intervju med elever framkommer att eleverna generellt känner till målen för undervisningen, men att det inte är lika tydligt för alla elever.

Lärarna stärker elevernas motivation och undervisningen är anpassad till elevgruppen

Granskningen visar att lärarna medvetet arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbete och lärande. Av Skolinspektionens observationer och elevintervju framgår att det är en förtroendefull relation mellan elever och lärare i klassrummen där lärare uppmuntrar, berömmar och bekräftar eleverna på olika sätt för att upprätthålla elevernas motivation under lektionerna. Vid intervju med lärare framkommer att skolan aktivt arbetat med elevgruppens förmåga att visa hänsyn och förståelse för varandra, vilket lett till att eleverna vågar försöka mer.

Granskningen visar vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas till elevgruppen oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer med lärarna och elevhälsan framgår att lärarna har god elevkännedom och arbetar medvetet med anpassningar i undervisningen såsom med olika material och metoder. I klassrummen finns skärmar, digitala hjälpmedel och läromedel med olika nivåer så att elevernas olika förutsättningar möts med olika alternativ. I intervjuer med lärare och elever framkommer att det finns goda möjligheter för elever att både få extra hjälp och att få svårare uppgifter som utmanar.

Eleverna ges strategier för lärande och eleverna är delaktiga i undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna ges möjligheter till reflektion i undervisningen och strategier för sitt eget lärande. Under observationerna framkommer bland annat att lärare ställer öppna frågor som innebär att eleverna uppmuntras att resonera och utveckla sina svar. Det framkommer även att eleverna arbetar i par med problemlösning. Som första steg får eleverna välja räknesätt och diskutera rimligheten i vald strategi i lärparen, för att sedan diskutera olika räknesätt och strategier i helklass. I intervjuer med elever framgår att elever i enkäter får frågan om hur de lär sig bäst. Eleverna uppger vidare att lärarna i undervisningen guidar eleverna att själva komma fram till svar och lösa uppgifter och att läraren förklarar och hjälper elever att tänka på ett nytt sätt. Lärarna uppger i intervjuer att de talar med eleverna om olika lärstrategier som exempelvis checklistor, tankekartor och stödord.

Granskningen visar vidare att eleverna får möjligheter att vara delaktiga i planering av undervisningen. I intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna exempelvis kan få välja fördjupningar inom ett arbetsområde eller redovisningsform. Vidare framgår av granskningen att elever får utvärdera undervisningen, ibland i samband med lektionen men också i slutet av ett arbetsområde. I intervjuer med både elever och lärare framkommer att temadagar alltid utvärderas av eleverna. Rektorn uppger i intervju att eleverna ska känna sig involverade som en del av elevdemokratin till exempel genom klassråd.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolan har ett medvetet arbete för att skapa en trygg skola

Granskningen visar att skolan bedriver ett medvetet och strategiskt arbete för att skapa trygghet på skolan. Det görs bland annat genom kartläggningar via elevenkäter, organisering av rastvakter och gemensamma skolregler. Lärare uppger i intervju att åtgärder sätts in utifrån kartläggning och analys, såsom exempelvis rastverksamheten som nu är ett av skolans utvecklingsområden. Rastaktiviteterna har utvecklats och till exempel leder de äldre eleverna lekar för de yngre eleverna. Rektorn har också beslutat att lärare i årskurs tre följer med klassen till mellanstadiet utifrån att årskurs fyra har ett behov av ökad trygghet så att lärandet kan vara i fokus för eleverna. I samtliga intervjuer framkommer att personal finns tillgänglig i exempelvis korridorerna, och att personal ingriper direkt vid eventuella konflikter. I intervju med elevhälsan framkommer att skolan är noga med att fånga upp elevens upplevelse av trygghet och att elevens upplevelse är viktig. Av inkommen dokumentation och av samtliga intervjuer framgår att skolan uppfattas som trygg av eleverna och att relationerna mellan elever, personal och vårdnadshavare är prioriterad. På skolan finns ett trygghetsråd där elever kan lyfta för dem angelägna frågor. De yngre eleverna uppger i intervju att de känner till skolans regler men att de inte har varit delaktiga i att ta fram dem, medan de äldre

eleverna uppger att de varit med och bestämt regler tillsammans med lärarna. Skolinspektionen vill i det här sammanhanget lyfta vikten av att alla elever, även de yngre eleverna, görs delaktiga i framtagandet av ordningsregler.

Skolan har ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete i syfte att skapa studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbetet utan att bli störda. Under Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärare använder sig av olika strategier såsom tydlig lektionsstruktur och förutsägbara rutiner som ger omedelbar effekt på studieron i klassrummet. Vilket också bekräftas i intervjuer med elever. Av intervjuer med lärare och under Skolinspektionens observationer framkommer att metoder och strategier för studiero anpassas och kan se olika ut beroende på elevgrupp. Vidare framkommer att eleverna är väl förtrogna med skolans rutiner, lektionsstruktur och klassrumsregler. Dock finns det vissa ämnen där lärare har svårare att upprätthålla studiero i klassrummet. Rektorn uppger i intervju att han tittar över schemaläggning, material och undervisningen i de fallen. Rektorn har också fört samtal med elevrådet om just studiero.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Rektorn ger lärarna förutsättningar för likvärdighet i bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor i syfte att verka för en likvärdig bedömning och betygssättning. Av inkommen dokumentation och i intervjuer med lärarna och rektorn framgår att rektorn har organiserat och avsatt tid för lärare att sambedöma till exempel de nationella proven. Den biträdande rektorn är pedagogiskt ansvarig och leder det arbetet. Lärarna har också informella bedömningssamtal med varandra. Vidare framkommer att lärare arbetar med Skolverkets bedömningsstöd, screeningmaterial och nationella prov som stöd i sitt bedömningsarbete. Lärare uppger i intervju att de använder tester och diagnoser, elevarbeten och andra uppgifter som underlag för sin bedömning. Lärarna har

tagit fram elevexempel som de bedömer gemensamt. Rektorn uppger att samverkan kring bedömningsfrågor med en annan skolenhet skulle ta mycket tid i anspråk och i dagsläget finns inte något sådant samarbete, men rektorn intygar att inga lärare lämnas ensamma i sitt arbete med bedömning. Dock visar Skolinspektionens enkät vårterminen 2023 att lärarna skattar samverkan kring betyg och bedömning lägre än andra områden.

Rektorn analys av omdömen och betyg är begränsad

Granskningen visar att rektorn visserligen följer upp avvikelser i lärarnas betygsättning men att det trots det finns stora avvikelser mellan nationella provresultat och betyg. Av intervju med rektorn framgår att han följer upp betyg och bedömning i syfte att identifiera skillnader och avvikelser, bland annat avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Enligt statistik från Skolverket har Edessaskolan en signifikant större skillnad mellan resultat på nationella prov och betyg än riksnittet och avvikelserna är återkommande över tid. Den nationella statistiken för läsåret 2022/2023 visar exempelvis att i ämnet matematik i årskurs sex fick 58,8 procent av eleverna ett högre slutbetyg än sitt provresultat och i ämnet svenska i årskurs sex fick 81,3 procent av eleverna ett högre betyg än resultaten på de nationella proven. Samtidigt har årskurs tre i både ämnet matematik och ämnet svenska resultat under eller betydligt under riket med några enstaka undantag. I intervju med elevhälsan och lärare framkommer förklaringar till avvikelserna som att de nationella proven är ett prov bland andra, att elever varit nervösa vid provtillfället eller lärt sig mer under resterande del av terminen. Rektorn uppger i intervju att betygsättande lärare måste beakta och väga in hela terminens arbete och att han har ett stort förtroende för lärarna. Lärare uppger att rektorn inte har talat om att de nationella proven särskilt ska beaktas. Samtidigt uppger rektorn att lärare ska kunna motivera sina bedömningar samt att alla prov sambedöms. Huvudmannen är medveten om att skolan har stora avvikelser mellan nationella provresultat och betyg och lyfter fram att det kommer att förbättras men ger inga konkreta exempel på hur det ska gå till.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar lärarnas bedömning och betygsättning utifrån ett likvärdighetsperspektiv samt genomför åtgärder för att öka likvärdigheten.

Granskningen visar att rektorn följer upp lärarnas betygsättning men trots det finns stora avvikelser mellan de nationella provresultaten och satta betyg i ämnena svenska och matematik samt att avvikelserna har funnits över tid. Visserligen för rektorn

samtal med lärare där lärarna får motivera sina bedömningar men det finns en otydlighet kring att nationella prov särskilt skall beaktas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar lärarnas bedömning och betygsättning utifrån ett likvärdighetsperspektiv för att finna bakomliggande orsaker till avvikelser samt genomför åtgärder för att öka likvärdigheten och säkerställer att betyg och omdömen blir rättvisande. Det är av vikt att rektorn hittar orsaker till varför avvikelserna återkommer över tid. I Skolverkets allmänna råd för betyg och prövning ges exempel på insatser som rektorn kan behöva sätta in¹. Det kan handla om att se över hur organisationen kan förändras, att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling som syftar till att sätta betyg enligt bestämmelserna eller att utveckla undervisningen. Det är också viktigt att rektorn diskuterar med lärarna hur resultat på nationella prov särskilt ska beaktas vid betygsättning. Rektorn bör också följa upp och utvärdera insatta åtgärder och vid behov förändra dessa för att motverka omotiverade avvikelser eller skillnader och verka för rättvisande och likvärdiga bedömningar och betyg. Viktigt är också att rektorn säkerställer att samtliga lärare har ett gemensamt professionsspråk för att tillsammans kunna tolka styrdokumentet, göra rättvisande och likvärdiga bedömningar och betygsättning. Rektorn kan även med fördel organisera för lärarna att regelbundet och strukturerat möta lärare från andra skolor för att öka likvärdigheten i bedömningar och betygssättning. Huvudmannen och rektorn kan finna ytterligare stöd i arbetet med bedömning och betyg i Skolinspektionens rapport Likvärdig bedömning och betygssättning².

¹ Skolverkets allmänna råd (2022) om betyg och prövning – kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning

² Skolinspektionens rapport Diarienummer: SI 2023:7 451 Likvärdig bedömning och betygssättning. Regeringsuppdrag om huvudmäns och skolors arbete med likvärdiga bedömningar och betyg 2021–2024

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten och ansvarsfördelningen är tydlig

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Resultaten av exempelvis värdegrundsarbetet, måluppfyllelse och de nationella proven analyseras av både huvudmannen enskilt och tillsammans med rektorn. Vidare visar granskningen att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan rektorn och huvudmannen. Av intervju med rektorn och huvudmannen framgår att det finns en medvetenhet kring vad som åligger huvudmannen och vad som är rektorns ansvar. Vidare framkommer i intervjuer med både rektorn och huvudmannen att det finns fungerande formella möten mellan huvudmannen och rektorn var sjätte vecka men även informella dialoger där emellan. Både rektorn och huvudmannen uppger i intervju att beslutsvägarna är korta och att samarbetet är välfungerande.

Huvudmannens har en roll som oberoende aktör vid klagomål

Granskningen visar att huvudmannen tar emot och utreder klagomål och kränkingsanmälningar som inkommer från vårdnadshavare eller elever. I intervju med huvudmannen framgår att huvudmannen har skriftliga rutiner för att ta hand om eventuella klagomål och utreder anmälningar om kränkningar som inkommer. Rektorn uppger att kränkingsanmälningar kan gå direkt till huvudmannen eller direkt till rektorn, samt att rektorn och huvudmannen har en dialog kring ärenden. Huvudmannen uppger att ärenden där en konstruktiv dialog mellan vårdnadshavare och personalen på skolan inte fungerar kan huvudmannen utreda och hantera. Huvudmannen uppger vidare att vårdnadshavarna väl känner till vem huvudmannen är och att det är lätt för vårdnadshavare att höra av sig vid behov då alla kontaktuppgifter och klagomålsblankett finns på skolans hemsida att hämta. Dock medger huvudmannen att det går att förtydliga informationen på hemsidan ytterligare, vilket Skolinspektionen uppmanar huvudmannen att göra.

Huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd

Granskningen visar att huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd som bygger på en god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolan. Huvudmannen besöker skolan regelbundet och får via också vårdnadshavare kännedom om hur de upplever verksamheten. I intervjuer med rektorn och huvudmannen framkommer att de har en tät och konstruktiv dialog utifrån de behov som rektorn eller huvudmannen ser. I intervju uppger rektorn att han har ett gott stöd från huvudmannen när det gäller exempelvis svårare ärenden. Rektorn uppger vidare att huvudmannen satsar på en kvalitativ verksamhet och ger rektorn goda förutsättningar att driva skolans utveckling. Exempelvis deltar rektorn i ett rektorsnätverk med ett par andra skolor.

Huvudmannen arbetar långsiktigt och systematiskt avseende förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen tar ett långsiktigt ansvar för att ge skolan förutsättningar att bedriva en god utbildning. I intervjuer med huvudmannen framkommer att huvudmannen exempelvis arbetar medvetet gällande lokalerna och planerar att ta en helt ny skolbyggnad i bruk hösten 2025, då skolans nuvarande lokaler är ett provisorium. Huvudmannen har tillsett att eleverna har tillgång till tidsenliga läromedel och digitala verktyg i undervisningen. I intervju med huvudmannen framkommer att skolans styrelse tagit initiativ till ett eget läromedel i modersmål, då materialet som tidigare fanns inte fungerade väl för elevgruppen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Malin Hennius, utredare (föredragande) och Clara Kielmann, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- En intervju med huvudman.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Edessaskolan är en skola med förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6 belägen i Botkyrka kommun. Huvudman för skolan är stiftelsen Bar Hebreus. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök ca 148 elever. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.

Skolinspektionen besökte Edessaskolan den 24 och 25 april 2024. Besöket genomfördes av Clara Kielmann, utredare och Malin Hennius, utredare.